

Fənn sillabusu :

İxtisas : 050711 "Zoomühəndis"

Fakültə: "Baytarlıq"

Kafedra: "Baytarlıq və zoomühəndislik elmləri"

I.Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: "Yem istehsalı" ("Baytarlıq və aqrar fənlər" kafedrasında 14.09.2018-ci il tarixli əmri ilə (01 sayılı protokol) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Kodu: IPF-B09

Tədris ili : II (2025/2026)

Semestr: III (payız)

Tədris yükü: Cəmi: 90 saat. Auditoriyadan kənar 60 saat, Auditoriya saati 30 saat.

(müh. 15 saat, lab. 15 saat.)

Tədris forması : Əyani

Tədris dili : Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya N:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı : m. Abdullayev Barat Əskər oğlu

Məsləhət günləri və saati: 1,4 günlər 14:00

Kafedranın ünvanı : Lənkəran ş., Fiziki küç., 170-a

E-mail ünvanı: barat.abudullayev@bk.ru

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs və vəsaiti metodik vəsaitlər:

Əlavə

IV. Prerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi üçün öncədən "K/Theyvanlarının yemləndirilməsi" fənninin tədrisi vacibdir

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "K/Theyvanlarının yemləndirilməsi" fənninin tədrisi vacibdir

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Heyvandarlığın yemlə təmin edilməsində tarla-yem istehsalı mühim rol oynayır. İstehsal olunan yemlərin 70% ə qədəri əkin sahələrindən əldə edilir. Kənd təsərrüfatında yem bitkilərinin becərilməsi, onlardan yüksək miqdarda və keyfiyyətli yem istehsal edilməsi, heyvandarlıq məhsulları istehsalının sürətlə artırılmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanın əksər rayonlarında birillik və çoxillik yem bitkilərinin becərilməsinə xüsusi əhəmiyyət verilməlidir. Tarla-yem bitkilərinin daha mütərəqqi becərilmə üsullarının həyata keçirilməsi yeni və daha məhsuldar yem bitkilərinin sortlarının seçilib becərilməsi tədbirləri hesabına yemçilik sürətlə inkişaf etdirilməlidir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə : Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

-10 bal-tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfidir,

-9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qusurlara yol verir.

-7 bal-tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.

-6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

-3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir.

-1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal-suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında).

91-100 bal-əla (A)

81-90 bal-çox yaxşı(B)

71-80 bal-yaxşı(C)

61-70 bal-kafi(D)

51-60 bal-qənaətbəxş(E)

51-baldan aşağı qeyri-kafi(F)

IX.Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görələcək.

X.Təqvim mövzu planı: Mühazirə- 15 saat

№	Mühazirə movzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Mühazirə	
1	2	3	4
1.	Mövzu: 1 Yemlərin xüsusiyyətləri, kimyəvi tərkibi və bioloji xüsusiyyətləri, həzm olunması və qiymətləndirilməsi Plan: 1.Yemlərin kimyəvi tərkibi və bioloji xüsusiyyətləri 2. Mineral maddələr 3.Azotlu maddələr 4.Zülallar 5.Azotlu ekstrativ maddələr 6.Vitaminlər	2	
2.	Mövzu: 2 Çəmən və biçənlərin yem otları və onların yemlik dəyəri Plan: 1.Taxıl otları və bioloji xüsusiyyətləri 2.Zərərli bitkilər və heyvan orqanizminə təsiri 3.Zəhərli bitkiləri tərkibindəki zəhərli maddələr	2	
3.	Mövzu: 3 Yem bitkilərinin qidalılığının kimyəvi tərkibinə görə qiymətləndirilməsi Plan : 1 Yemlərin ümumi qidalılığın qiymətləndirilməsi 2. Yem vahidi	2	

	3.Bitki yemləri 4. Qarışıq yemlər 5. Heyvanat yemləri 6.Qüvvəli yemlər 7.Texniki istehsalat və mətbəx qalıqları 8.Bitki yağı qalıqları		
4.	Mövzu 4: Tarla yem istehsalı Plan : 1. Birillik taxıl otları 2.Sudanotu və onun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri 3.Moqar bitkisi, onun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri 4.Birillik qaramur bitkisinin əhəmiyyəti və botaniki təsviri 5.Afrika darısı, əhəmiyyəti, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri	2	
5.	Mövzu 5: Çoxillik taxıl otları Plan : 1.Çoxillik taxıl otlarının botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri 2.Çəmən pişikquyruğunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri 3.Çəmən topalının botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri 4.Qılçıqsız tonqalotunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri 5.Çobantoppuzunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri 6.Ayrıqotunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri	2	
6.	Mövzu 6: Birillik paxlalı otlar Plan : 1.Yazlıq gülül 2.Payızlıq gülül 3.Çölnoxudu 4.Birillik üçyarpaqlar 5.İran üçyarpağı 6.Xəşəmgül 7.Buynuzvari qurdotu 8.Lərgə	2	
7.	Mövzu 7: Çoxillik paxlalı otlar Plan : 1.Yonca(qarayonca) 2.Xaşa 3.Üçyarpaq yonca 4.Çəmən üçyarpaq yoncası 5.Sürünən üçyarpaq 6.Buynuzvari qurdotu	2	
8.	Mövzu 8: Şirəli yemlər Plan : 1.Şəkər çuğunduru 2.Yem çuğunduru 3.Yemlik yerkökü 4.Şalgam	1	
	Cəmi:	15 saat	

Laborator-praktik məşğələ

No	Labaratoriya	Saat	Tarix
1.	Mövzu 1 :Çoxillik taxıl və yem bitkilərinin herbəriyə görə öyrənilməsi	2	
2.	Mövzu 2 : Çoxillik paxlalı yem bitkilərinin herbəriyə görə öyrənilməsi	2	
3.	Mövzu 3: Mədəni otlaq salınmasında ot qarışığı və səpin normasının təyini	2	
4.	Mövzu 4:Mədəni otlaqlardan səmərəli istifadə üsulları	2	
5.	Mövzu 5: Yaşıl konverin təşkili	2	
6.	Mövzu 6: Zəhərli və zərərli bitkilər	2	
7.	Mövzu 7: Yem istehsalının planlaşdırılması və saxlanması	2	
8.	Mövzu 8: Cil otlarının herbəriyə görə öyrənilməsi	1	
Cəmi:		15 saat	

XI.Fənn üzrə tələblər: - Yem istehsalı fənni Respublikada yetişdirilən bütün növ heyvanların inkişaf səviyyəsini daha da yaxşılaşdırmaq məqsədilə ölkədə məqsədyönlü və planlaşdırılmış şəkildə ixtisaslaşma və yerləşdirmənin həyata keçirilməsi.

- Heyvandarlıq məhsullarının emal sənayesinin inkişaf etdirilməsi.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN1.Azərbaycanda heyvanların yemləndirilməsi üçün istifadə olunan təbii bitkilər
Yem istehsalında istifadə edilən bitkilərin kimyəvi tərkibini bilmək.

FTN2.Yem bitkilərinin növ tərkibi və ümumi xarakteristikasını yem bitkilərinin toplanması,təyini qurudulması və herbarilərin hazırlanması bacarmaq.

FTN3.Kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi təbii yem sahələrinin inventarlaşdırılması və yemlərin hazırlanma texnologiyasını öyrənmək

XIII.Tələbələrə fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: I.Kollektiv sualları:

1. Mineral maddələr Azotlu maddələr.Zülallar
2. Yemlərin xüsusiyyətləri,kimyəvi tərkibi və bioloji xüsusiyyətləri,həzm olunması və qiymətləndirilməsi
3. Azotlu ekstrativ maddələr, Vitaminlər
4. Yemlərin kimyəvi tərkibi və bioloji xüsusiyyətləri
5. Çəmən və biçənəklərin yem otları və onların yemlik dəyəri
6. Taxıl otları və bioloji xüsusiyyətləri
7. Zərərli bitkilər və heyvan orqanizminə təsir
8. Yem bitkilərinin qidalılığının kimyəvi tərkibinə görə qiymətləndirilməsi
9. Bitki yemləri, qarışıq yemlər, heyvanat yemləri
10. Texniki istehsalat və mətbəx qalıqlar

II. Kollektiv sualları:

1. Ləgə,botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
2. Birillik taxıl otları
3. Sudanotu və onun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri
4. Moqar bitkisi, onun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri
5. Birillik qaramur bitkisinin əhəmiyyəti və botaniki təsviri

6. Afrika darısı ,əhəmiyyəti, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
7. Çoxillik taxıl otlarının botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
8. Çəmən topalının botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
9. Yonca(qarayonca) bitkisinin bioloji xüsusiyyətləri
10. Xəşəmgül, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri

XV. İmtahan sualları.

1. Mineral maddələr Azotlu maddələr. Zülallar
3. Azotlu ekstrativ maddələr, Vitaminlər
4. Yemlərin kimyəvi tərkibi və bioloji xüsusiyyətləri
5. Taxıl otları və bioloji xüsusiyyətləri
6. Zərərli bitkilər və heyvan orqanizminə təsiri
7. Zəhərli bitkilərin tərkibindəki zəhərli maddələr
8. Yemlərin ümumi qidalılığın qiymətləndirilməsi
9. Yem vahidi
10. Bitki yemləri
11. Qarışıq yemlər
12. Heyvanat yemləri
13. Qüvvəli yemlər
14. Texniki istehsalat və mətbəx qalıqları
15. Bitki yağı qalıqları
16. Sudanotu və onun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri
17. Moqar bitkisi, onun əhəmiyyəti, bioloji xüsusiyyətləri
18. Birillik taxıl otları
19. Birillik qaramur bitkisinin əhəmiyyəti və botaniki təsviri
20. Afrika darısı ,əhəmiyyəti, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
21. Çoxillik taxıl otlarının botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
22. Çəmən pişikquyruğunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
24. Çəmən topalının botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
25. Qılçıqsız tonqalotunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
26. Çobantoppuzunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
27. Ayrıqotunun botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
28. Payızlıq gülül, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
29. Çölnoxudu, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
30. Birillik üçyarpaqlar, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
31. İran üçyarpağı, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
32. Xəşəmgül, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
33. Buynuzvari qurdotu, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
34. Lərgə, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
35. Yazlıq gülül, botaniki təsviri və bioloji xüsusiyyətləri
36. Yonca(qarayonca) bitkisinin bioloji xüsusiyyətləri
37. Çəmən üçyarpaq yoncası, əhəmiyyəti
38. Şəkər çuğunduru bitkisinin bioloji xüsusiyyətləri
39. Yem çuğunduru bitkisinin bioloji xüsusiyyətləri
40. Şalgam bitkisinin bioloji xüsusiyyətləri

“Yem istehsalı” fənninin sillabusu 050711 “Zoomühəndislik” ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Baytarlıq və zoomühəndislik elmləri” kafedrasında müzakirə edilərək (12 sentyabr 2025-ci il 01 sayılı protokol) təsdiq olunmuşdur.

Fənn müəllimi: m.B.Ə. Abdullayev

Kafedra müdiri: dos.R.M. Bilalov